

Kranswier & Grote modderkruiper?!

Pionier vs climax: Cyclisch beheer in het Vlijmens ven

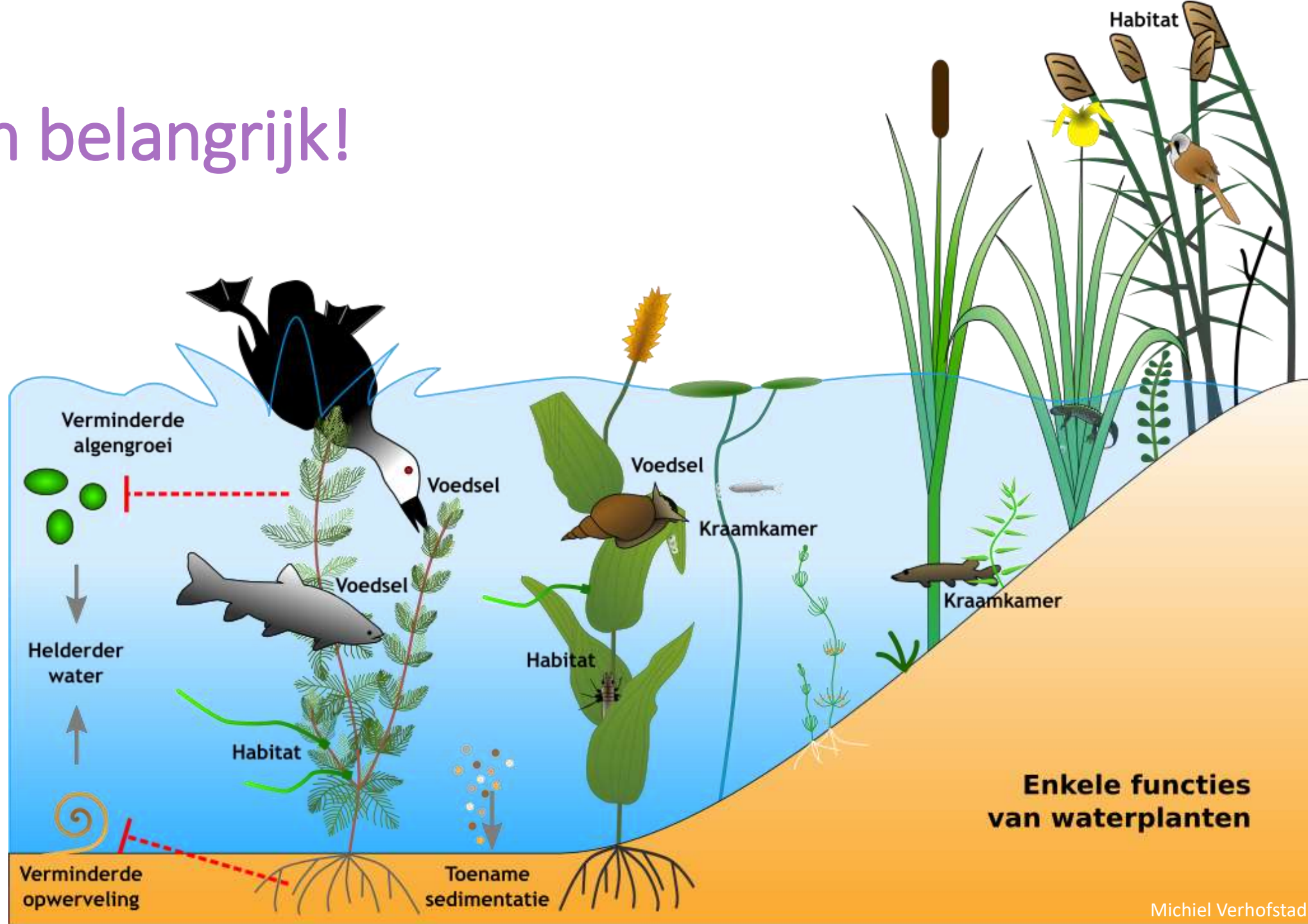
Project mogelijk gemaakt door:

Provincie Noord-Brabant

Met medewerking van:
Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer &
Aannemersbedrijf Smits

Onderzoekt en beschermt wilde planten in Nederland

Planten belangrijk!

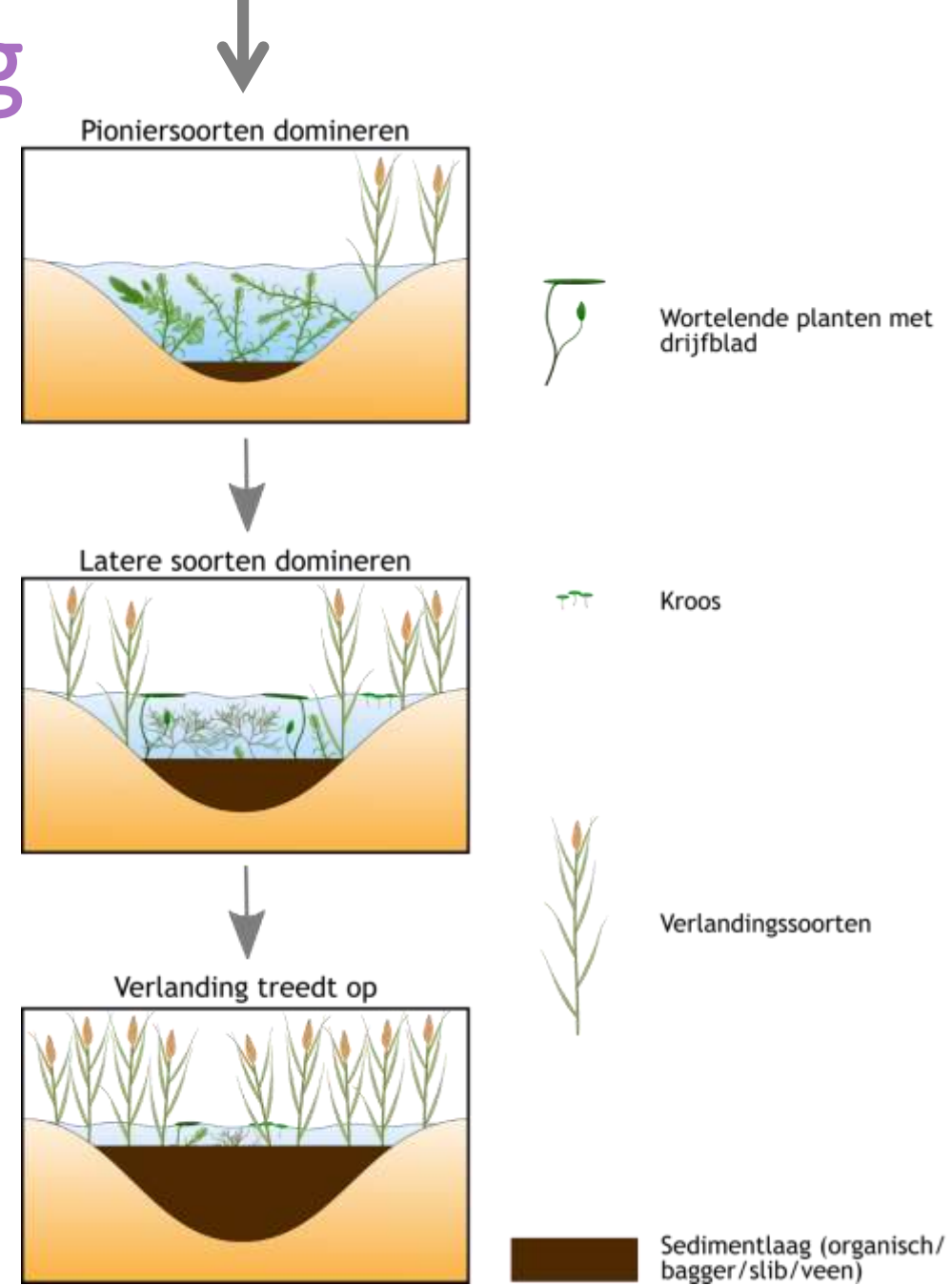
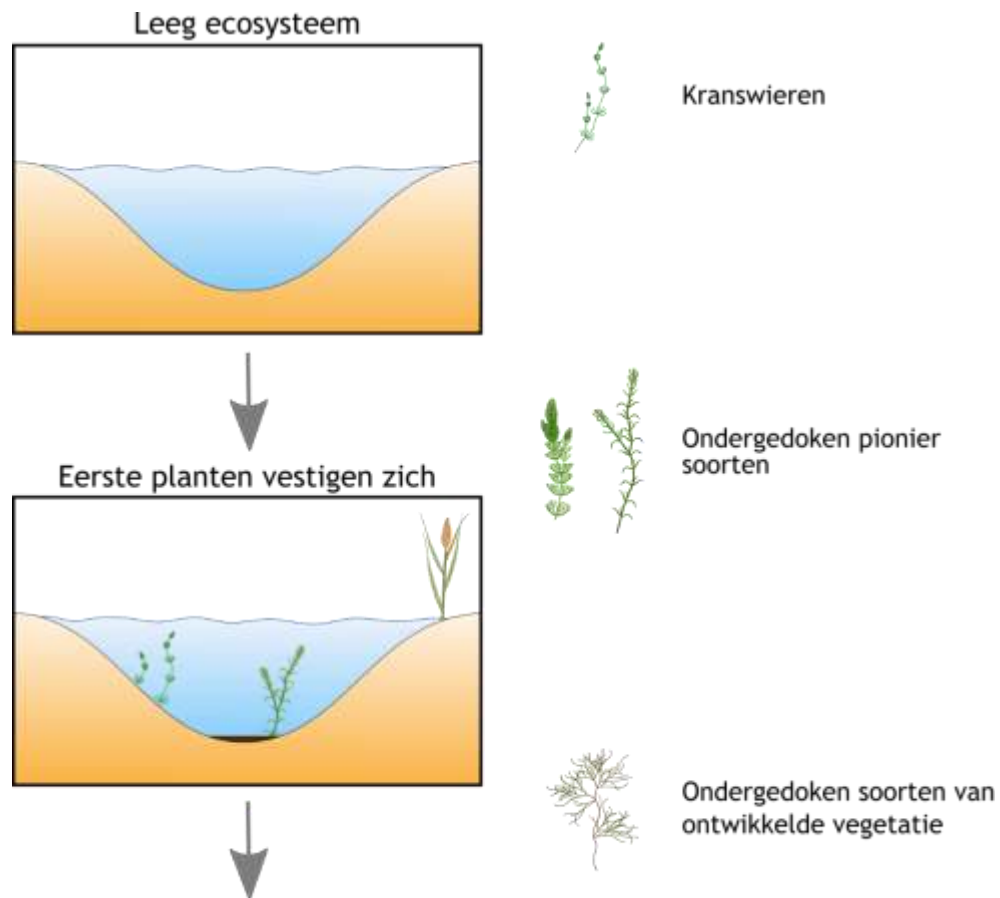




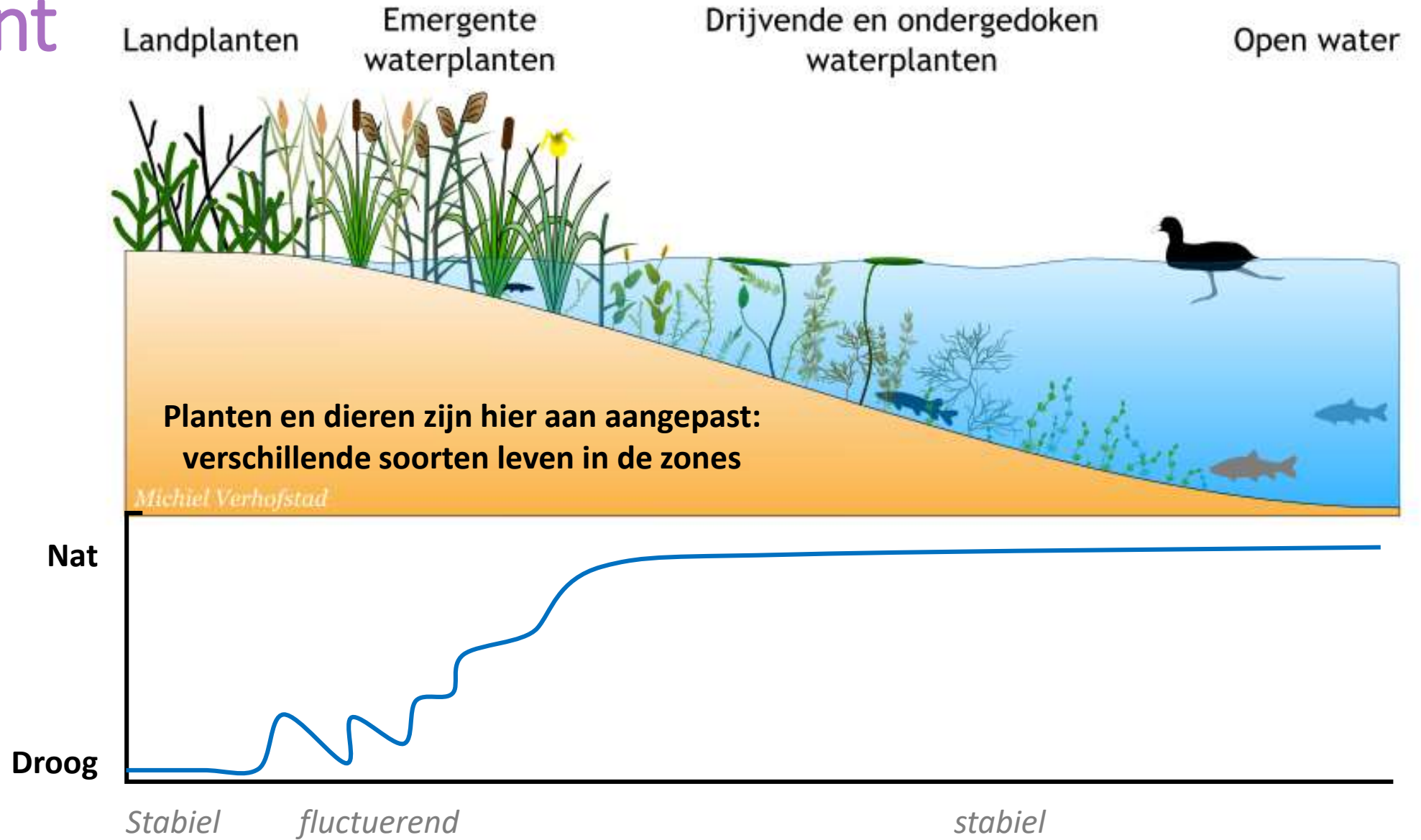
Natuurlijke successie / verlanding

Sloot = kunstmatig.

*Bij gebrek aan natuurlijke reset/verstoring:
beheer*



Gradiënt



Kranswieren

- Algemeen:
 - Pionier
 - Open bodem
 - Licht



Grote modderkruiper

- Algemeen:
 - Dichte vegetatie
 - Verland
 - Kraggen
 - Slib/modder
 - Overstroming
 - Voortplanting
 - Gevoelig voor concurrentie & predatie



Beide zijn doelsoorten in de sloten van het N2000: Vlijmens ven-Bossche Broek

- Probleem of kans?
- KANS dachten wij!
- Alle stadia van successie → diversiteit





De proef

- 9 sloten + ref.
- Beheer najaar
- 0-meting + jaarlijkse effectmeting
 - Planten (Kranswieren en rest)
 - Vis (Grote modderkruiper en rest)
- Eerste resultaten 2020-2022



Methode

- Planten:
 - Juli/aug
 - 30m oever + water %-groevormen
 - 3 vakken hele opname
- Vis
 - Aug/sept
 - Electro
 - Grote modderkruiper GPS-punt
 - Overige vis per sloot



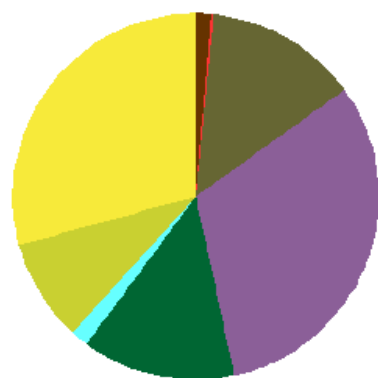
Grootste kansen per deelgebied

- Verspreiding kranswieren & Grote modderkruiper
- Grote modderkruiper (kranswieren)
 - Bossche Broek
 - Moerputten
- Kranswieren (zeldzame fonteinkruiden & Grote modderkruiper)
 - Vlijmens ven
 - De Maij
 - Honderdmorgen (Drijvende waterweegbree)

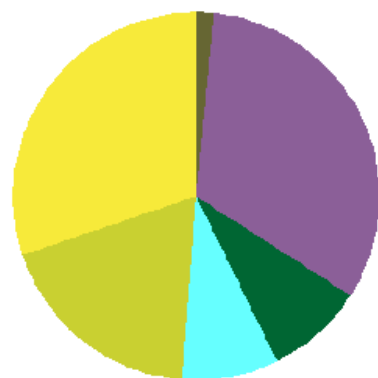


Geen sloot is hetzelfde

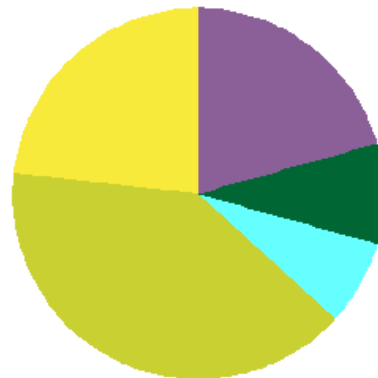
2020



PRF-VV-01



PRF-VV-02

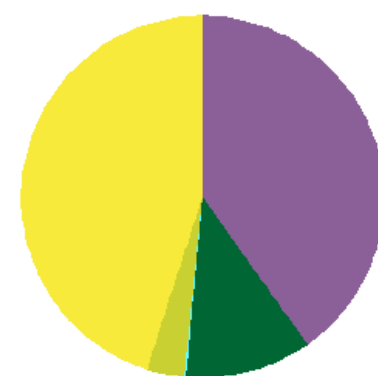


PRF-VV-03

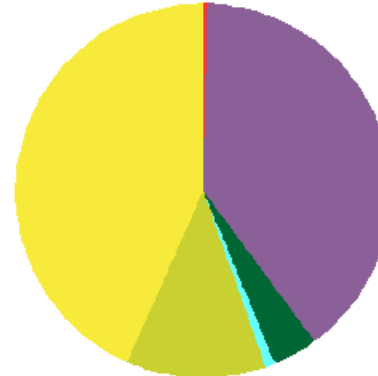
2020



REF-VV-01



REF-VV-02

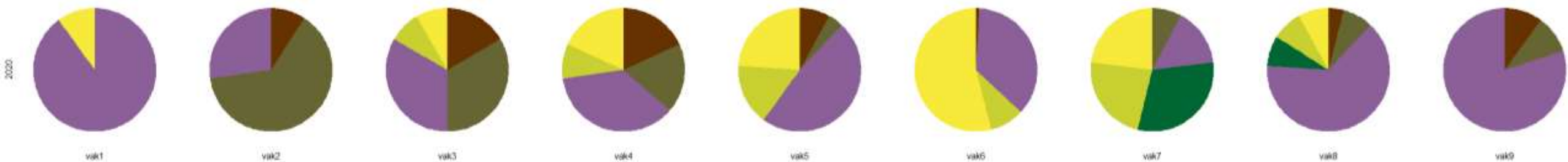


REF-VV-03

Groeivorm

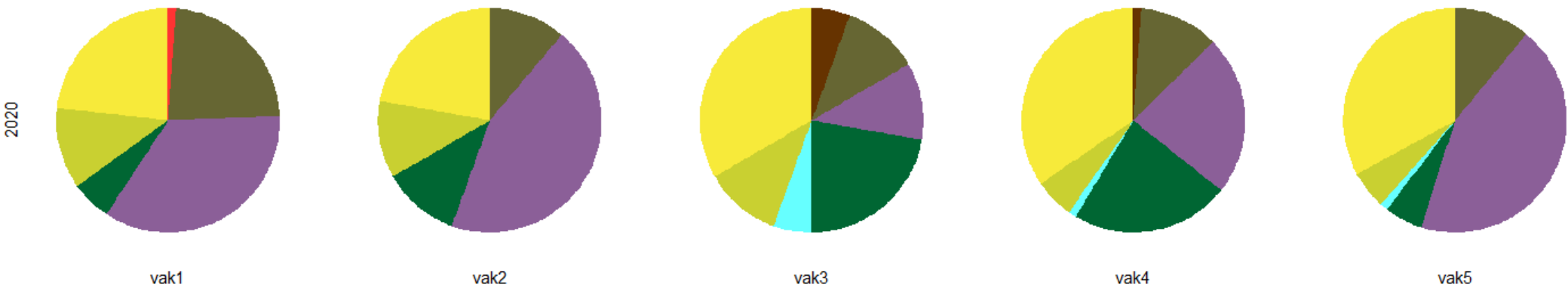
- 1. Bedekking kaal (%)
- 2. Bedekking submers, excl. kranswier (%)
- 3. Bedekking kranswieren (%)
- 4. Bedekking natans (%)
- 5. Bedekking emergent, excl. kraggen (%)
- 6. Bedekking kraggen (%)
- 7. Bedekking kroos (%)
- 8. Bedekking draagalgal (%)
- 9. Bedekking hout (%)
- Bedekking drijvende waterweegbree (%)

Zelfs binnen 1 sloot!



Moerputten 2020

Vlijmens van 2



Effecten half jaar na beheer nog zichtbaar



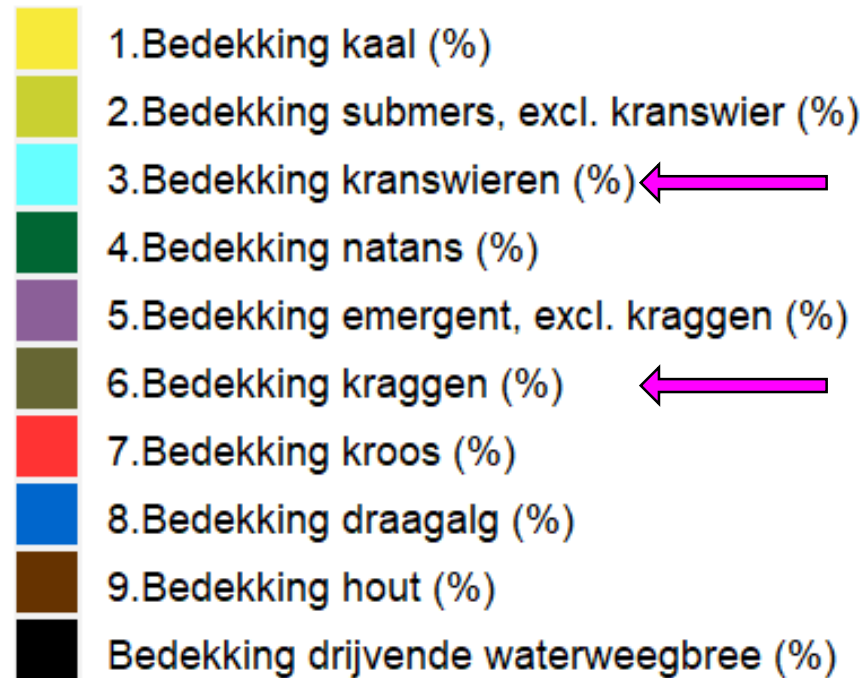
Soms minder zichtbaar



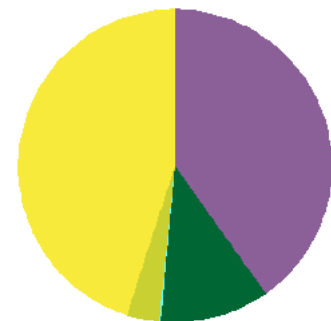
WATERVEGETATIE

Vlijmens ven

Groeivorm



2020

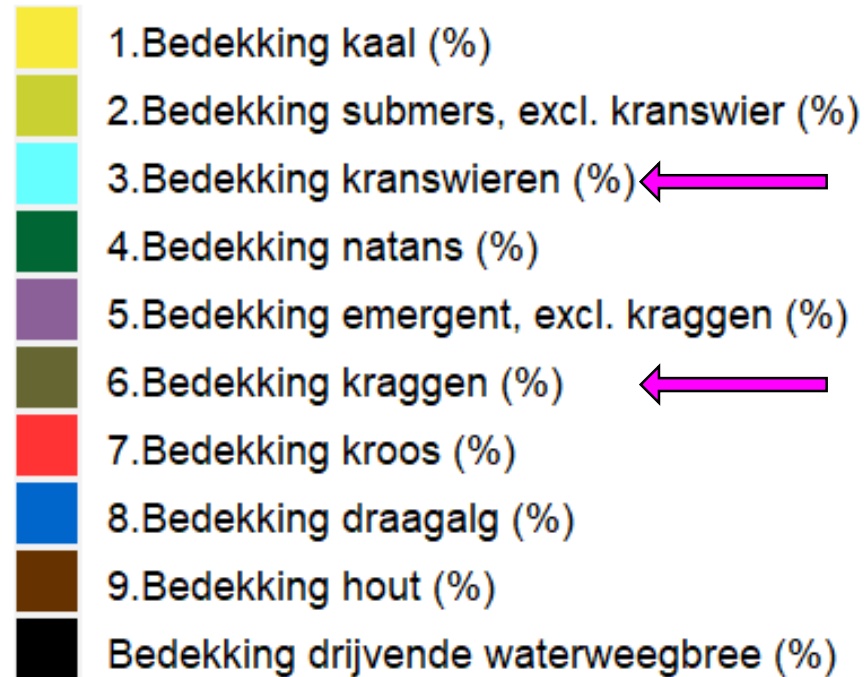


REF-VV-02

WATERVEGETATIE

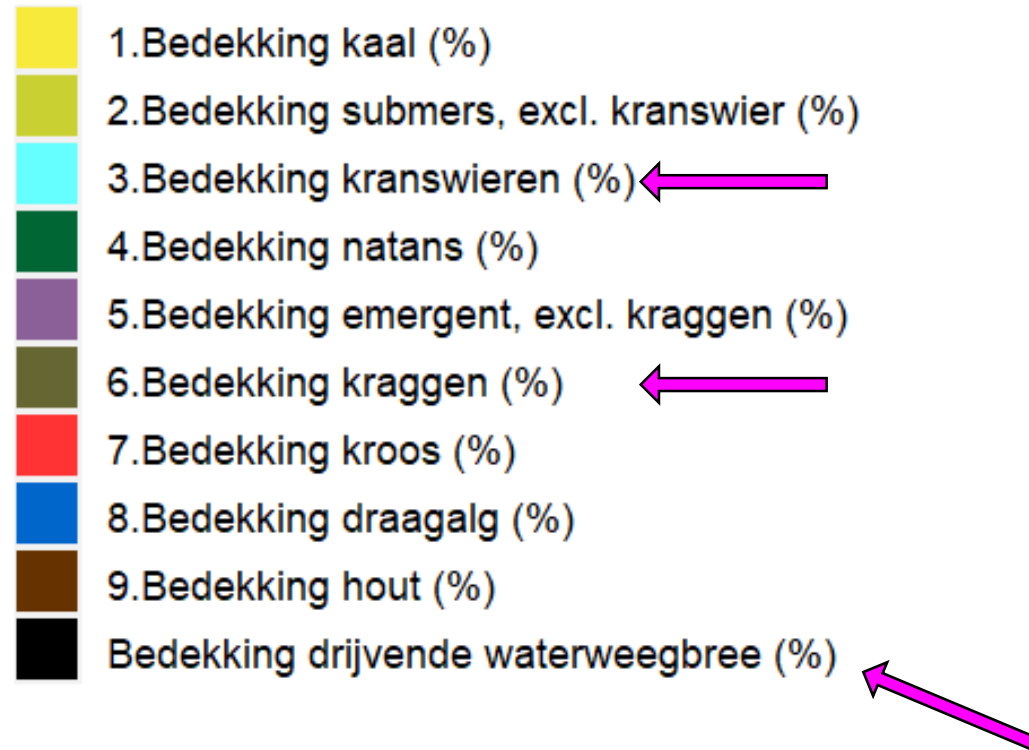
De Maij

Groeivorm



WATERVEGETATIE HONDERDMORGEN

Groeivorm



Bijzonderheden

- *Nitella translucens* in westelijk Vlijmens ven!
- Spits fonteinkruid, Ongelijkbladig fonteinkruid in Vlijmens ven
- Stomp fonteinkruid in Bossche Broek
- Moeraswederik in De Maij
- *Waterscheerling* (VV) / *brede waterpest* (verspreid) / *pilvaren* (MP)



Grote modderkruiper - Moerputten

- 2020
 - Proefsloot: 0 (*wel waarnemingen < 2020*)
 - *Snoek/Baars*: 0
 - Referentie: 21
 - *Snoek/Baars*: 0
- 2022
 - Proefsloot: 2
 - *Snoek/Baars*: 0
 - Referentie: 18
 - *Snoek/Baars*: 0



Grote modderkruiper – Bossche Broek

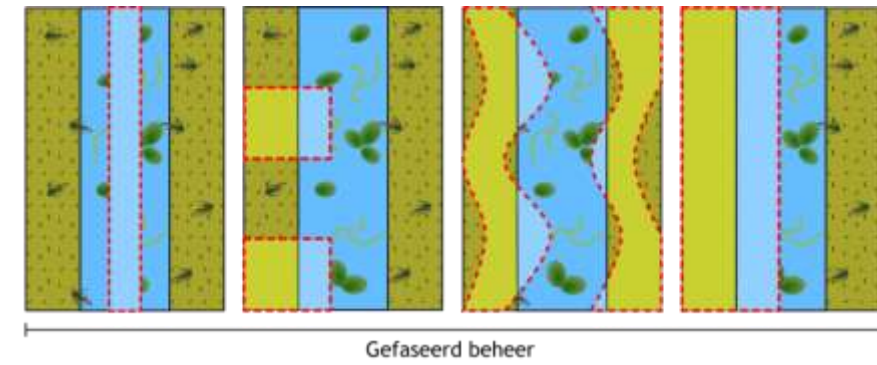
- 2020
 - Proefsloten: 0 *(wel waarnemingen 2010-2020)*
 - Referenties: 0
- 2022
 - Proefsloten: 0
 - Referenties: 0
- De Maij:
 - Proefsloot: 4 in 2020; 6 in 2022
 - Referentie: 0 in 2020; 6 in 2022

In proefsloot 2 & 3 Snoek in vrijwel elk jaar



Overdenkingen

- Na 2 jaar beheer geen achteruitgang met cycl. beheer,
 - *(Her)kolonisatie Grote modderkruiper kan even duren*
 - *Benieuwd na 1 hele cyclus (6 jaar)*
- Frequentie zal moeten verschillen *(verschil productiviteit)*
- Beheer: Behoudt variatie → verschillende soorten
- *Onzichtbaar maar niet onbemind!*
- *Interesse in het leven onderwater?*
- *Gratis zoekkaarten bij onze stand helpen je op weg!*



Vragen? & benieuwd naar jullie positieve ervaring om variatie te behouden!



dr. Michiel J.J.M. Verhofstad

*Aquatisch ecooloog
Teamleider FLORON, MT-lid RAVON*

Postbus 9010
6500 GL Nijmegen

Bezoekadres:
Toernooiveld 1 (Natuurplaza)

E verhofstad@floron.nl
M 06 - 83 51 55 16
W www.floron.nl

FLORON is een merknaam van Stichting RAVON

Project mogelijk gemaakt door:

Provincie Noord-Brabant

Met medewerking van: Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer & Aannemersbedrijf Smits